

ИРАК ЧАА ОРУКТА

Ирак улус 1958 чылдың июль 14-те монархианы дүжүргөн болган бодунун чуртун республика кылдыр чарлаан. Ирак болжолдуу чыгуу чара оорунда импералистерин оң чуртту Араб Чөөн чүкте боттарынын депшик базаны кылдыр хуура-дубуштан, он-он чылдарың дургусунда анаа өскүдүп турган бүгүдө чүүлдерин ууттаарынын орунда турган алган.

Ирак азы Месопотамия (оң чуртуу улуу шаанда ычсаар алап чарлаан) даштыкы эволюциянын чыгышында кайып шагдан бээр хайныктырып келген. Европалар Муршуну Чөөн Азияда делегей оруктарынын белдирине бозу берген географтың чыгуу байдалы, Ирактын байгачык хей бойдуу байлактары болган ууш-дүжүктөр чөплөрүн байып алысаар идегеттерин кезээде бодунче ээлдирин келген. Чурт болза барык 500 чылдарың дургусунда Осман империясынын даулаанын адегенде турган, а делегейиң бирги дайынынын чыгууларында англи «стому» ирак черге шүргүп кире берген. 1922 чылда Англия Иракка бодунун тергиледеги салбан бозу-биле быжылап тургускан, ону башкаар наядыгы Национал Лиганыңдан алган, колониалдык үптегениң болган күчүдөөшкениң таланы-биле бодунун аңгы политиказын оң чуртка ботандырып өгөзгөн. Британ импералисттике кайы шагдан бээр чаччалык келген, Хашимиттер династиязын-дан I Фейсал хаанын ирак дүжүдөгө омуртаан, а Фейсалдарың, шейтерниң болган дүжүгет эрте-чагыраның саттыныкы бодунун ооргангазынган англи колониалдык администрация хааның өмүсүнөн-ден чуртту башкаары турар апарган. Боттарынын төрөн чуртундан эскерлерин салтынган ол бөлүккө көз карай болза Ирактын премьер-министрине-дэ болуп, чыга кабинетине-де чагалайган кижилер болду, кал-дан чылдарың дургусунда колониалдаарга бараан болуп турган Нури Саид бозу берген.

1930 чылда Иракка мандаттан алганчынар ойталаар ужуз таваржы бергенде, Нури Саид англи-ирак көрөсө аргалаан, ону баарлар чурт болза бозу барыдалаан хазарыныкы күрүнө кылдыр чарлаатынган, а херек кырында Англиядан бугун хазарыныкта аркаан. Англи шериглер мунуку хөзөө Ирактын девискээрине хөзөө арткаан, а чуртун эконо-миказына англи нефть монопо-лиялары тергилеп турган.

Делегейниң ийги дайынынын соода Нури Саид Араб Чөөн чүкте англи тергиледиле быжык өссөн билсингеш, АКШ-га улам-на оорган-лашын турар апарган. 1949—50 чылдары барык 13 миллион доллар кууданыкы керевин АКШ Иракка дөгөөн, 1954 чылда Нури Саидтин чааа Иракка америка шериг дүзалачынны күргөтүр дугайында дургусунда чүдүдүгөн, а 1955 чылдың февральда Ирактын импералистеринин холунда ойнаар болдуран Багдад керези джири бакка сурагзаан чүгөтө ал салган.

Нури Саидтин бодунун полити-казы ирак улуска санаа четтирмес адарал-тургудегиле таварштырган.

Ирактын алды миллион чонунун дөрт миллион феллахтар—тараачыннар болуп турар. Ол кижилер тренчиг амырларга таваршынар. Феллахтарнын 2/3-ден азык дөзөө чер чок турган болган бир-ле болза помещиктерге хөзөлдөөн ачыл-даар, чок-ла болза, оларынч чөплөрүн кууданычы негеделерге хөзөлдөөн азыр ужурга таваржын турган. Помещиктер феллахтарны чүгө халса албадан ачылдылар өвес, харын кара-бажындар базла эргелг болуп турган. Узул помещиктер боттары безин кара бажынардык болуп турган. Феллах-тарын тарып өстүрөн барык бүгү дүжүдүн помещиктер хунаан ап турган. Тараачыннын чыда орту-мал ооруган 15 фунт стерлингтен ашпайн турган, а ирак экономистеринин бразавянскы домачи-биле азырга, ол хөзөлдөөн чаал мазын кемгер-динге безин чөдөшөйлөп турган. Ирак феллахтын амырлар-чурттал-газынын үргүдүчлөк 28 чылдары депнежип турган, мыдыг көргүчүг фактылар харын сорган үндү чуртган; Иракка «ла төртүтүгөн чаш уругларың чыгык кезин чөл чөдүр чурттавайың, өлүп тургулаан.

Ажыччынарнын байдалы база дендир аар-берге турган. Чурттуң кол бойдуу байлаа—нефть, оон кур-данырларын 1957 чылда 3,3 мил-лиард тонна кылдыр үнөспөн көргөн (ол дөзөгө капиталдык делегейиң нефть курлавырларынын 10 хуузу болуп турар), ычсаарга бо нефть

даштыкы монополияларын холунда турар. Оларга ачылган бербишаан, ирак ажычтын амырлар-догун-нашкынын черге турса чогуур негеделерин бекин хандырып шы-даува мырылд чарычынчг төлө-вриси ап турган. 12—14 шактыг ажыл хууңдү дургусунда оон ачылган азымышкын мексикан нефтинининге бодарга беш—алды катап өзөш.

Индыг турбуже, Практа терги-леп турар даштыкы монополиялар мырындай тоолда чүве дег оруг-ларын ушга соруп ап турар. 1956 чылдын баштайгы чартымында бекин олар 106,400 муң доллар артыг амык-кончааны алганар.

Ирактын үркөк сандыктыларын болган уочуларынын байдалы берге турган. Чурт рывоңунга даш-тыкы монополияларын тергилдөөш-кынын национал фирмаларын хоооу-рашкына чөдирип келген. Ирак-тын сандыг палатазынын илетведе-ринин бирөөнине айтылган болза: «Даштыкы компаниялар—чурттуң сандымың болган экономикасында барык бүрүн тергилеп турар. Даштыкы идегеттерин ирак рынок-тарже шааар халдаашкынын түн-нелине ирактын боттарында ооругалар алырынч арзам азык кыныгарлаттынган».

Даштыкы колониалдарың болган ишткеи феодалдарын ирак улусту үтөөр чорун чуртка уду-руланышынын чагара-ла хайнык-тырган. Узустун иленеэшкени чыл дууш өлүп келген. «Бодунун дөзөлдөөн-биле кадыг-дошкун чө-рүктүн сөмүгү кыныгарына четкен колониализм болза Иракка болган өске-да чурттарга бодунун өмү-күн дугайын мелдөп динчатын-шаан, конгазын бодунун холу-биле болууш турар-дыр» деп Ирак-тын Компартиянын ТК-зынын Политбюро кезигүүчү Тарык Мухам-мед 1958 чылдың майда бижзөп.

Импералисттер күрүнелер-биле ден эргелг өвөс керелерин күш чок болдулар болган даштыкы шериг-лерин чурттан үндөр дөзөн нацио-нал-хосталагыч демиселче Ирак-тын чоңуну улам-на калбаа көсө-тери хаура хуурун келген. Оон-биле кады Фейсалдин—Нури Саид-тин бодунун политиказына болган помещиктерин күчүдөинге таарымыс чорук өскөн. Чонун аң калбаа көсөтерин каттыштыр-ган ирак улустун антиимпералист-тик болган антифеодалдык фронту-гу үстүдө чүдөдөгө үндөндөгөн тургустунган.

1955 чылдың чайынында тараачыннарнын бодунун жемэленин таланы-биле туруп көрбөн тура-лашышынын чуртка хайныкын үгөс. 20 муң феллахтар феодал-ларын чөплөр боттарынын арзы-нда кууажып алганар. Шериг-лерин дуузы-биле тура-лашыш-кыны бөксөн. Барык-ла ол үеде чурттуң хей өвөс, ычсааржак өвөс ооргангазынган ажычтын агымы «Ирак петролеум компания» дээр нефть концессияларыңа болган өске-да даштыкы компания-ларга массалык ажык соодамыш-кынын чөртүгөн.

Чонун өске-да көсөтерин—на-ционал буржуазия, интеллигенция болган он туржук либералдык хөсөн кирген помещиктер национал-хосталагыч шимчөөшкенте иле-пекпейл ролюд ойнаан. Фейсалдин—Нури Саидтин бодунун имперали-сттик хөсөн кирген политиказына таарымыс чорук ирак армияге ба-за ханыкыч берген. «Хостуг офи-церлерин» дээр патриотчу чакыт ооргангазына аыз тынып келген, оон удуруткучуларынын бирөөн Ирак Республиказын агыч премьер-министри Абдел Керим Касем турган. Ирактын бүгү депшигалдык партияларын удуруткучулары-биле «Хостуг офицерлер» сырй хар-рызааларын тулуп турганар.

1957 чылда чуртка Национал каттыжышынын фронтуу тургустунган, чурттуң бүгү-ле депшиг-делг күштери, оон иштине Ирак-тын Коммунист партиязы азык кирген. Национал фронт «Хостуг офицерлер» ооргангазыны-биле сырй харызаалык турган, револю-түг өргөлдөн ыак белеткөн. «Иракка революция чагара, тавар-жылга болган бодушкун өвөс, хар-ын ирак революстуг шимчөөшкөн ону ыак болган үр белеткөн» деп премьер-министр Абдел Керим Кас-сем чокка чаз мелдөгөн.

Эрткен чылдың төңчүздө на-ционал фронт чуртка тургустунган байдалың дугайында мелдөл чар-лаан. «Нури Саидтин чааа эрге-чакыргада үш ажык чылдар артып турар-дыр, ычсаарга бо бүгү үениң

дургусунда оң сазыларын болган тергиледеп быжыгаларыңче база калбартарыңче ууланган имперали-стин политиказын өскөрөлге чок чорудуп турар-дыр» деп ол мелдөлдө чутаалаан. Нури Саид Ирактын англи болган америка им-пералистерге чакырткан байлагы херек кырында туду турган. Бүгү-дө бодуну дег чылактар-биле Багдадта ыном-бүрү америка болган англи шериг база экономика төлө-рөөри долуп турган. АКШ-тын ракеталык чөпсөөнү базаларын ирак девискээрге тургустунган төлө-вилелден турган. Англи болган америка улам-на хей эскерттер ар-мияга көстүп келген. Араб парла-ганчкы демлекеп турган багдарга аларга, АКШ-тын шериг атташе-линин азын кылар чөри ирак ар-мияның ийги кол штаны чыгып турган. Импералистерниң айтыш-кынын бозураар хашимит хаан чө-рлеринин—Ирактын болган Иордан-иянын Федерациязы джир чүве-ни тургускан, оон соругазы бол-за, Каттышкан Араб Республиказы удуруткучулары болган азык уду-старынын чагыс өвөн боттамыш-тарына шаптыктарын бозуп тур-ган. Эргилдениң муну чарында Франс Пресс агенттелиниң коррес-пондентиниң Багдадтан бижзөн ба-гуара аларга, «Ирак НАТО-нун Ортакы Чөөн чүкте быжыгал-анышынын» болуп турган.

Ычсаарга өң-биле чергелештар чуртка таарымыс чоруктуң частымышкыны чаз төп үвер чет-көн турган. 1958 чылдын июньнун ортан үенинде антиимпералисттик чыксаалы Багдадта ооргангазынган, ону Нури Саидтин чааа тараты ойнагышкан. Лиавига бодушкуну-биле холбаптыр онза дүшкүрүт-байлап тургустунган. Узустун тура-лашышынын базар таланы-биле Шаууна дуулаалом дөзөп Нури Саид Лиавича шериглер чөртүгөн.

Ичсаарга-ла амырлар Нури Саидтин бодунун болган оон импе-риалисттик ээлдерин планярын дундеридап дүжүргөн. Бейрутче баар удурут турган генерал Басем-ниң бригадалы Багдадче өв чөру-кун болган бээр хөвчү чок монар-хистиг өвч-чүрүмү чоңун деткич-чөи-биле дүжүр өктөн. Фейсал хаан биле Нури Саид өртүгөн.

Чаз күрүнө—Ирак Республика төртүтүгөн. «Бо республика хан-дамырында удушту, бо республи-ка чоңа бердиген бараан боду-рен чаз чазактың премьер-министрини ооракчызы Ареф чүгөлаан.

Республиканың чазанын чөрт-каны баштайгы кемчелер—ол мелдөлдө чыратылганчак балыкты-лы болган. Реаксылыг араб федера-циязыннан (Иорданиянын болган Ирактын эвилелиден) Ирак үгөс, Багдад керевиниң азымыңа кир-жилген соксактан. Каттышкан Араб Республиказын ол хулу көргөн болган чаа Ирактын делегейге баш-тайгы керөж—кайы-кайымыңа дуулажалар дугайында керевин өвө-ниле чарган. Ирактын чааа хлаан конституциязы күш чок бодураңа болган Ирак Республиканын түд конституциязын хулаан алган, политика таланы-биле хоругдатыр-ганнарга кедерелди чарлаан, бүгү үдүрүдгелерге сөс шактыг ажыл күтүн тургускаан, хлөбө болган шөкө өрткөтерин (20-ден 30 хуу чөдир) чыгеткен болган онза-чөдөр. Феодал чөр ээленин кымы-гаарлаар дугайында айтыргыны тургускан, чөр реформаны ачыл-дап кылып турар.

Ирак улустун тилелгениң деле-гейниң депшигалдык хей-ниитизи ханы өөрүшкү-биле утказан. Ирак Республиказын хулаан көргөн баш-тайгы күрүнелерин санынча Совет Эвилели кирген. СССР-биле, КУР-биле болган социалисттик өске-ла чурттар-биле дипломаттыг хары-зааларын Ирак тургускан. Азияга араб республиканы Совет Эвилели-нин, КУР-нун болган социализм а-гериниң бүгү чурттарынын дөзкөн чоруну Ирак Республиказы ууткаары-кын планярында олталаларыңа АКШ-тын болган Англиянын им-пералистерин албаданкан. Амы үеде бо республиканың делегейиң чурттарынын хей нуруузу хулаан көргөн.

Хазарымыс хөстөлдөниң орун-га туруп алган, Ирак Республика барыин талык күрүнелерин колони-алдык тергилдениң уржуктарын уузкаар болган чурттуң чөпсөтө-линин хандыраар дөзө күш-терин мөңсөп турар. Ирак улус ол сорулгаларын өң-не кыска хууса-арда шиптарлаар деп сорук кир-генер.

Т. КОЛЕСНИЧЕНКО.

Венгрияның көдээ ажыл-агыйыңа кооператив шимчээшкениниң он чылы

БУДАПЕШТ. (СЭТА). Венгрияның көдээ ажыл-агыйыңа кооператив шимчээшкениниң калбарың агазын-нын бээр 10 чыл болган. Ол кай-гамчыктыг болушкуну холбаптыр «Непсабашага» соуну мурунку чүдү бижзөөн.

10 чылдарың дургусунда коопе-ратив шимчээшкенине ажып эртер ужуз таварышкан бүгү бергелер турган-ла болза, ам чуртта 2759 көдээ ажыл-агыйыңа бодурутте кооперативтер, 830 кооператив бөлүктөрү болган чери кады ачыл-дан кымырынын 2420 аштелелери ачылган турар. 1600 муң холк (бир холк 0,57 гага ден) чери ачыл-дан кымып турар 240 муң тараачынар оларда ачылдан турар. Амы үеде социалист улау агыл-агыйлар бүгү тарым чөриң барык дөртүң бир кезең ачылдан кымып турар.

Социалист улау агыл-агый-ларын артык күштери бо чылын онза тодарай өлөзөң. Кооператив шөдөриңге тарааларын ортумак дүжүдү холк черден-не хуу агыл-агыйларыныңа бодарга барык 2 центер бөдүк болган. Ам бистаң кооперативтерине казымыңында да артык быжык болган бай апар-ган деп «Непсабаша» айтып тур-ар. Кооперативтерге чаз кемчиги-нерин киргениниң, чаз коопера-тивтерин, кооператив бөлүктөрүн ки болган аштелелерин тытын келгенини дугайында мелдөөр чурттуң бүгү чүдөриңде хууңчу-нун көзүп турар. Ол бүгү болза, коопе-ратив шимчээшкенине мурунунда

болдунган алдагалар турсажок, кооперативтериниң илезы венг-р тараачынарнын меделеринде ханы дазыланын киргенин херечилеп турар.

Бүгү-ашкың бүгү венг тараачынар кооператив шимчээшкени-нин он чылын калба-биле мелдөгө-лөн. Ол кайгачыктыг хуңге тура-скалтан байырларда Венг Револустуг Ажычын-Тараачын ча-зактың болган Венгриянын Соци-алист агылчын партиязының удуруткучулары киршикен. Ленян агыч болган Дожи агыч көдээ ажыл-агый кооперативтеринин (Бекеш өлөстө) байырлыг хура-лыны ВУР-нун Президиумунун Дар-газы Иштван Добч чүве чугаалаан.

Коммунистерниң партиязы чөк турган болза, ажычтын агылчын агыл-дума дуулаамчык чок тур-ган болза, венг тараачынар ам оларын чурттан турары мындыг байлактарын кажан-да чөдир ап шылазас турган ийге деп Иштван Добч чугаалаан. Партия биле чазак кооперативтерин болган бүгү күш-агылчын тараачынарнын чагый байдалын күдүренин күзөп турар деп ол чугаалаан. Венгрия соци-алист тургуушкунун дүргөн-не доозарын күзөп турар бис. Улетур бодуруткучулери социалист өчү бө-лү бергениден ажычын агыч чү-ле ажыкты алган. Социалист агыл-агыйлар тургусканын тараачынар база чүгө-үдүн ап турарлар.

Варшавада кыдат-америк чугалажышыкыннар

ВАРШАВА. (СЭТА). Кыдат-америк чугалажышыкыннар сентябрь 15-те ийге өгөзгөн. Чугалажышыкын-нарда кыдат талдан ВУР-нун Польша ачкын Ван Вив-нань, америк талдан—АКШ-тын Польша ачкын Джобек Вим киршип турар.

Чугалажышыкыннар өгөзгөниң мурунунда ачкынар мелдөөр кыл-ган. Ван Вив-наньниң чугалажыш-кынна: ачкынар деңселеңге чуга-лажышыкыннар чөрдүрүңа көчүт-төрүп тур мен. Варшава—мады

лыг хоорай. Маңа эки түнелдерин чөдир азыр бээр бис дээринең иде-гил турар мен.

Джобек Вимниң мелдөгөни болза: бо учуражышыкынын мындыг кыс-ка хуусада ооргангазын четте-венине өөрүп тур мен. Бо учура-жышыкын эки түнелдерге чөдир бээр дээринең идегил тур мен».

Ийн чурттарың ачкынарның даразымыдагы учуражышыкын ол чериниң үеде эртеганиң 10 шак турда сентябрь 18-те болурун чар-лаан.

Азия болгаш Африка чурттарының эр-сеткил каттыштырылганын Чөвүлелиң доктаамал секретариатының кыгыры

КАИРО. (СЭТА). Француз чазактың белеткеп турар конституция төлө-виленин таланы-биле Алжирге ре-ферендум чорударыңа удурамын-шаан, Азия болган Африка чурт-тары эр-сеткил каттыштырылганын секретариаты сентябрь 13-те Азия бо-лган Африка чурттарынын эр-сеткил каттыштырылганын бүгү нацио-нал комитеттерине кыгырып үд-дүргөн.

«Политикти болган экономикти шылдажар арга чок даралга уду-р кедерелден улустарга удуз чөп-тик деринилешкенин аргаларың-дан импералистер ойналганын айтыптышаан, доктаамал секретари-аттын онзап мелдөгөни болза, амы үеде 800 муң француз солдат болган баргыш шагдаалар, фран-цуз шериг-агар күштериң үң-чүт ийлеп Алжирге турар, а фран-цуз шериг-далай фодууду чартык

кезия азыр эриптиң чооғунда тур-ар.

Колониалдаарга удуз, бодунун чуртуңуң хосталагыч дөзө демисе-лиң турар азыр узу болза Ал-жирдин узууңа дөгөттиңген бөл-гүн деринилешкенин, өдүрүш-күңүң бодуруңа колониалдык дайы-мы байдалында, а ол ышкап кай-гамчык хей француз өжөлө шерин бар турда эртер оң референдумга киршири күзөвөн турар деп кыл-дырыда чугалап турар. Француз импералистерниң Алжирде белеткеп турар референдум джир көм-бү-рүдүүлү оң чаз үдөгөндө удура-нышымынын калба кампанызын үе-шакмак чөдирбей, боттарының чурттарына калбартырыкы Азия болган Африка чурттарынын эр-сеткил каттыштырылганын на-ционал комитеттерин доктаамал се-кретарат кыгырып турар.

Францияның социалист партиязының съезди бодунун ажылын дооскан

ПАРИЖ. (СЭТА). Француз соци-алист партиянын 50-ги съездин бодунун ажылын дооскан. Съездин кол кичөөнгей Францияга ам болу-референдум партияның кал-чаар бөөрүн тодардырыкче улаз-ган турган. Чаз конституциянын авторитардык төлөвилениң та-лаакчыларының болган удура-нычыларынын аразың, съездеге болган кадыг-дошкун маргыда со-циалист партияда ханы чарымыш-кынын бары көрүскөн.

Амы чазактын составында кир-ип турар болган конституцияны эскер-териниң өң-не калчазыг камгала-кчыларын бирөөн бозуп турар, СФИО-нун (социалист партияны) чингыле секретары Ги Моле, а ол ышкап партиянын удурутгазынын өске-да чамдык кемчигинери ийил кызымышкынын болган кыжы-нышыкынын аргаларын кылба-пшан, конституция төлөвиленин удурамычыларын боттарынын та-

редакторун 3—62, редакторун ооракчымын, ишткеи информация кидизиниң 3—88, харысгалдык секретаринык, болган транспорт, көдээ ажыл-агый кидистериниң 3—68, чагаа калдыкын база бухгалтерияныкы 3—65.

Делегейниң Лейпциг ярмарказы хагдынган

БЕРЛИН. (СЭТА). Делегейниң 8 хуңер үргүлүдөөнү күскү ярмарка-зы сентябрь 14-те Лейпцигте хаг-дынган. ГДР-ниң даштыкы болган ишткеи герман сандыг министр-ле-зунун дамчыткан тускай дыңла-дымында дыңнадып турары болза, ярмаркага 38 чурттардан 7058 фир-малар киршикен. Делегейиң 72 чурттарындан 250 муң чыгам аа-чылар Лейпцигге чоран.

Лейпциг ярмарказы ГДР-ниң өзүп турар экономиканы күчүдүгүн хер-ечин болган деп даштыкы болган ишткеи герман сандыг министр-ле-зуну меделген турар. Чонун кижжи бүдүртпөгө оңаштыр калба херек-делдиг алы-чөм болган улутур ба-рааннардын бүдүр таланы-биле Бар-ын Германиян 1961 чылга чөд-дир чөдөр болган эртер деп, Гер-маниянын Социалист чыгыс азй партиянын V съездинин салган соругаларын боттандырының

бүгү-ле эге сурлары ГДР-де бар деп чүвени ол бүдүрлөп көргөсөн. Ярмарканың түнеленине ГДР-ниң сандыг ооргангазы болган фир-малары 1 миллиард 593 миллион марка, тодаргайларга эртен чылдын күскү ярмарказында бодарга хуу хей ниити түңгө барааннары кайы-кайымыңа дүжаалар дуга-йында керөөлери барын герман база даштыкы сандыг ооргангазы-ры-биле болган фирмалар-биле чар-ган.

Бүгү делегейде улустарың бил-чир чоруу болган тайбың—делегей-ге сандыгалымыңа эки үндөс болуп турар болган тайбың коза-лебөө турарың идея бодуңа орукту улам-на чүткүдүгү кымы бар чыдары 1958 чылдың Лейпциг ярмарказы база дагы көргүскөн деп дыңнадыңда онзап мелдөгөн тур-ар.

АКШ-тың КУР-га удуз чөңгөөлөриң англи чазак деткип турар

ЛОНДОН. (СЭТА). Ирактын Чөөн чүктө чөрдөзө тытын келген тавар-жылда Каттышкан Штаттарын Англия деткир дээринең дугайында бодунун меделген Англиянын премьер-министри чоран Уил-стон Черчилльдин огул Рандольф Черчилль Англиянын «Поркшир пост» солугунда сентябрь 14-те да-гын бижзөн. Черчилльдин сентябрь 11-ле «Ининг стандарт» солуга кылган мынды азымыңа мелдөгө-лөп хей-ниитиң аажок таары-нымыс чөрун хайныктырганы бил-динтир болгай, чүгө дээрге, өң а-тору чүдүң парладырың муну-нда премьер-министр Макмилланга кылган беседамы эге дөс кыл-дыр чылаптан айтылган. Кыдат Улау Республикага хамараштырат АКШ-тын агрессия үдөгөндөриңиң деткир чорун Англия ойталап турарымың дугайын чазак шүүт мелдөгөриңиң лебористик партияның удурутгазы болган парламент хей-хей органдарың негеп турар.

ПАРИЖ. (СЭТА). Франс Пресс агенттелиниң корреспондентиниң Лондонда дамчып турары болза: Рандольф Черчилльди Макмилланга чазаның чарачымы соругазы шышап-ла Уинстон Черчилльге кыл-дыкын деткир Макмилланниң сонуурган күзөл бар болган ири бе зыч оң чугалажыкчымы жура-лист болганда бо дугайын дыңады-рын бай бербес деп чүвени тер-гени билген, англи-америк эр-сеткил каттыштырылганын дугайын өң-биле чугалажыкчымы күзөп берген ири бе деп айтырманы амы үеде политиканы бөлүктөрдө салып турар.

Суэц каналы чедишкенин ажилдап турар

КАИРО. (СЭТА). Суэц каналын Египеттиң бот тускайла башкаар болган ажилдап өгөзгөн хууруден бээр ийн чыл болган оон КАР-ын Египет районунун хей-ниитизи бо-лган парлаагың сентябрь 14-те дел-дөгөдөн.

Ийн чыл мурунунда, 1956 чыл-дың сентябрь 14-те боттарынын эр-ге-чакыргаларың таланында кы-зымышкының кылдынан учурунун 100 ажыл ийил болган француз олмаваннар калгалга ачылган алгаш чорутканнар. Англи болган француз импералистер ол үдөгөндөгө-биле калгалдык азымын баксырларың болган өң-биле интервенцияга чыг-дал тургустарын иделеп турганар.

Ичсааржак, калгалдык азымын үзөриңче уулаңган импералистер-нин планярын египет чазактын шиптириңг кемчелериниң ачым-ды болган боттарынын лоцман-рың чөрткөн чурттарың дуузы-ның ачымды бурап дүшөөн. Кал-вал өң-тавында ачылдан үргүчү-лөөн деп «Аль-Ахрам» солун бо ой-га тураскалтан мурунку чүдүгүнө бижзөн.

Калгалга каража таварштырган англи-ларыл агрессиянын уржук-тарың амы үеде чөдир бүрүн уу-ткаан. Калвал катап тургустунган болган бодан далай суднолары эр-

тип болу. Баялды улам ыңай та-нылдыр таланы-биле планың уу-вас боттандырып өгөзгөп.

Калвалды ачымды өзүп турар ийдеп-жилгени дугайын Суэц ка-налынын администрациязын баш-таар чериниң бөдөнениң эртенги ийн чылдарың дургусунда 30-ден 42 миллион египет фунт чөдөр өс-көниң фактымы херечилеп турар. Ам Суэц каналында египеттерден ангыла. КАР-ның найырадык чур-ттарында 130 даштыкы лоцманнар ажилдап турар.

«Каттышкан Араб Республика ка-налы делегейин сандымы болган далай судноларының эртишканын хабарларың калдырган турар мынды байлагы тургустар деп